

Prova për përjetësinë (Jobi 1—3)

Dy nga kryeveprat letërsisë botërore të të gjitha kohërave janë libri i Jobit dhe Kantiku i Kantikëve. Të dy këta libra janë shkruar në formën e poezisë dhe trajtojnë probleme nga jeta. Këta libra hedhin dritë mbi kuptimin e jetës dhe vuajtjet që provon njeriu gjatë saj.

Libri i Jobit konsiderohet nga studiuesit si një ndër librat që përmban një nga poemat më dramatike të shkruara ndonjëherë. Poezia izraelite nuk ka rimë apo sistem metrik. Struktura kryesore e poezisë përqëndrohet më shumë në renditjen e mendimeve se sa në atë të fjalëve. Vargjet janë të organizuara në grupe të përbërë nga dy ose më shumë vargje dhe renditja brenda çdo grupi bëhet për të përforcuar idenë e autorit. Çdo varg i grupit jep një ide, që mund të jetë e ngjashme apo e kundërt me idenë e vargut paraardhës. Kjo lloj lidhje midis vargjeve quhet paralelizëm. Në poezinë izraelite dallohen tre lloje paralelizmi: sinonim, antonim dhe sintetik. (1) Në paralelizmin sinonim, ideja e vargut të dytë është e ngjashme me idenë e vargut paraardhës, duke formuar dy vargje të ngjashme për nga kuptimi me njëri-tjetrin. Një shembull i tillë gjendet te fjalët e frymëzuara të Elifazit te 4:17: «A mund të jetë një i vdekshëm më i drejtë se Perëndia? A mund të jetë një njeri më i pastër se Krijuesi i Tij?» (2) Në paralelizmin antonim, idea e vargut të dytë është e kundërt me idenë e vargut paraardhës. Një shembull i këtij paralelizmi është përgjigja që Jobi i kthen Perëndisë te 42:5: «Veshi im kishte dëgjuar të flitej për ty por tani syxri im të sheh.» (3) Në paralelizmin sintetik, vargu i dytë dhe vargjet e tjera që vijnë më pas zhvillojnë më tej mendimin e vargut të parë. Një shembull i këtij paralelizmi është fjalimi i Elifazit te 4:19–21:

«Aq më tepër tek ata që banojnë në
shtëpi prej argjile, themelet e të cilave
janë në pluhur dhe shtypen si një tenjë.
Nga mëngjesi deri në mbrëmje shkatërrohen;
zhduken për fare, dhe asnjëri nuk i vë re.
Litarin e çadrës së tyre vallë a nuk ua këpusin?
Ata vdesin, por pa dituri.»

Por, për qëllimet tona, mesazhi i librit të Jobit dhe i Kantikut të Kantikëve është shumë herë më i rëndësishëm se stili letrar, në të cilin këta libra janë shkruar. Na çudit fakti që njerëzit që jetuan tre apo katër mijë vjet më parë kishin të njëjtat probleme që kemi edhe ne sot. Ata shqetësoheshin dhe kërkonin zgjidhje për probleme të cilat i kemi edhe ne sot. Përfundimet në të cilat ata arritën janë me të vërtetë të rëndësishme, sepse ishte Perëndia që u dha përgjigje atyre problemeve. Shembulli i tyre tregon se sa e kotë është të kërkohet përgjigjet e problemeve në jete, pa marrë në

konsideratë Perëndinë.

Jobi u ballafaqua me problemin e vuajtjes njerëzore. Cila është domethënia e vuajtjes në jetë? A përfitojmë ndonjë gjë nga vuajtja? Pse disa njerëz vuajnë më shumë? Pyetja më e vështirë për Jobin ishte se pse një njeri i mirë duhet të vuante kaq shumë kur i keqi dukej sikur përparonte? (Jeremia bëri të njëjtën pyetje te libri i Jeremisë 12:1–3.)

Problemi më i madh i Solomonit ishte si të gjente gëzimin në jetë. Jeta dhe shkrimet e Solomonit ilustrojnë faktin se njeriu i suksesshëm nuk është aq i gëzuar sa duket. Solomoni kishte shëndet të mirë, pasuri të madhe dhe mençuri; megjithatë ai prapë kërkonte kuptimin e jetës.

Libri i Jobit dhe i ai i Predikuesit krijojnë një kontrast interesant. Jobit, pavarësisht se ishte një njeri i mirë, iu hoqën shëndeti dhe pasuria dhe ai kërkonte të dinte arsyen pas kësaj. Te Kantiku i Kantikëve, Solomoni na jep mesazhin se një njeri nuk është i lumtur pavarësisht nga pasuria dhe shëndeti që ai mund të ketë. Pra njëri kishte pasuri dhe shëndet dhe donte të zbulonte kuptimin e jetës. Kurse tjetri humbi shëndetin dhe pasurinë dhe donte të mësonte kuptimin e jetës.

Rrëfimet e Jobit dhe Solomonit na japin disa nga dramat më të mëdha të jetës dhe ato do të na shtyjnë që të kërkojmë seriozisht kuptimin e jetës. Çfarë vjen pas vdekjes? A do të jetojmë përsëri? A i intereson Perëndisë se çfarë na ndodh? Me çfarë syri duhet ta shikojmë mirëqënien? Cili është qëllimi i dhembjes?

Jobi na mëson si të sillemi kur na ndodh një fatkeqësi. Fjalët e Solomonit na ndihmojnë të dallojmë ç'është më e rëndësishme në jetën tonë dhe si rrjedhim të mos e shpenzojmë jetën tonë me gjëra që kanë pak apo aspak rëndësi. Këta dy libra na ndihmojnë të kuptojmë se çfarë gjëra në jetë duhen konsideruar tragjedi dhe çfarë jo.

Vendndodhja e personazhit kryesor në librin e Jobit është Uzi. Mendohet se toka e Uzit gjendej midis Palestinës dhe Arabisë. Gjithashtu mendohet se shtëpia e Jobit ishte në Haran, një krahinë pjellore në lindje të detit të Galilesë.

Ne nuk e dimë kush e shkroi librin, por disa teori të vjetra janë të vlefshme për t'u diskutuar. Disa mbështesin teorinë se Moisiu e shkroi librin. Një përkthim tjetër i Biblës, duke u bazuar në traditën, e identifikon Jobin me Jobabin, mbreti i dytë i Edomit, i përmendur te Zanafilla 36:33. Vendi i

përshkruar në libër dhe emrat e dhënë janë në harmoni të plotë me vendin dhe kohën e hershme të mbretërisë së Edomit. Ky fakt, nëse është i vërtetë, nënkupton se Jobi jetoi në vitet e para të skllavërisë së Izraelit në Egjipt. Pas zisë së bukës, e cila detyroi Jozefin të marrë familjen e tij në Egjipt, Izraeli filloi të zhvillohej si një komb i madh në Egjipt. Mbretëria e Edomit ishte gjithashtu një komb i zhvilluar, i shtrirë në jug dhe lindje të Palestinës.

Tradita izraelite thotë se libri u shkrua nga Moisiu, gjatë kohës që ai jetoi në Midian. Kjo teori gjithashtu mund të jetë e mundshme dhe jo në kundërshtim me traditën e përmendur më lart. Moisiu mundet ta ketë mësuar këtë ngjarje nga pasardhësit e afërt të Jobit. Midiani ishte në kufi me Edomin dhe njerëzit e dy krahinave bënë tregti me njëri-tjetrin.

Shkrimtarë të tjerë të Biblës e kanë përmendur Jobin si një individ që ka jetuar në të vërtetë dhe jo si një personazh i krijuar nga imagjinata njerëzore, për të ilustruar një të vërtetë të Biblës (Ezekieli 14:14, 20; Jakobi 5:11).

JETA E MIRË E JOBIT (1:1–5, 8)

Pak njerëz qenë të bekuar ashtu si Jobi. Shumë nga bekimet e tij pasqyrohen te 1:1–5:

Në vendin e Uzit ishte një njeri i quajtur Job. Ky njeri ishte i ndershëm dhe i drejtë, kishte frikë nga Perëndia dhe i largohej së keqes. I kishin lindur shtatë bij dhe tri bija. Veç kësaj zotëronte shtatë mijë dele, tre mijë deve, pesëqind pendë qe, pesëqind gomarë dhe një numër shumë të madh shërbëtorësh. Kështu ky njeri ishte më i madhi ndër të gjithë njerëzit e Lindjes. Bijtë e tij kishin zakon të shkonin për banket në shtëpinë e secilit ditën e caktuar; dhe dërgonin të thërrisnin tri motrat e tyre, që të vinin të hanin dhe të pinin bashkë me ta. Kur mbaronte seria e ditëve të banketit, Jobi i thërriste për t'i pastruar; ngrihej herët në mëngjes dhe ofronte olokuaste sipas numrit të gjithë atyre, sepse Jobi mendonte: «Ndofta bijtë e mi kanë mëkatuar dhe e kanë blasfemuar Perëndinë në zemrën e tyre.» Kështu bënte Jobi çdo herë.

Jobi ishte një njeri i perëndishëm dhe i drejtë që donte të mirën dhe urrente të keqen. Ai ishte i pastër (1:1, 8), jo sepse nuk kishte bërë ndonjë mëkat, por sepse ai ishte besnik ndaj Perëndisë. Ai ishte ngulmues në nderimin dhe dedikimin ndaj Perëndisë (1:5).

Jobi kishte, përveç bekimeve të shumta, edhe një familje të mirë. Ai kishte dhjetë fëmijë, shtatë bij dhe tri bija. Ata ishin një familje shumë e mirë. Bijtë e kishin për zakon të organizonin bankete

«ditën e caktuar», ndoshta për ditëlindjet e njëritjetrit dhe ftonin motrat e tyre që të festonin bashkë me ta. Ata ia kalonin shumë mirë së bashku. Nuk ka bekim më të madh për një at se sa dashuria dhe harmonia brenda familjes së tij.

Jobi kishte pasuri të madhe materiale. Në ato kohë pasuria e dikuji matej me numrin e bagëtisë që ai zotëronte. Ai kishte shtatë mijë dele, tre mijë deve, pesëqind pendë qe, pesëqind gomarë dhe një numër shumë të madh shërbëtorësh. Ai ishte njeriu më i pasur në krahinën e Uzit.

Bekimet materiale nuk kanë shumë rëndësi, në se nuk ke shëndet të mirë dhe Jobi gëzonte shëndet të mirë. Vlera e pasurisë humbet pa një shëndet të mirë. Shëndeti i keq ose do na i heq pasurinë ose do ta bëjë të pamundur që ne ta gëzojmë atë.

Jobi gëzonte respektin e miqve të tij. Ky fakt, gjithashtu, ishte një bekim i çmuar për të. Në fakt, disa njerëz kanë më shumë dëshirë të pranohen nga shokët e tyre se sa të pranohen nga Perëndia. Jobi duhet të ketë qenë mirënjohës për shokët e tij, edhe pse atij i interesonte më shumë mirënjohja nga Perëndia. Ne të gjithë kemi nevojë për miq dhe shokë dhe gëzohemi kur ata na pranojnë dhe na vlerësojnë.

Mbi të gjitha bekimet, Jobi vlerësonte më shumë miqësinë që kishte me Perëndinë: «...Sepse mbi dhe nuk ka asnjë tjetër si ai që të jetë i ndershëm, i drejtë, të ketë frikë nga Perëndia dhe t’i largohet së keqes» (1:8). S’ka bekim më të madh se sa të pranohemi nga Perëndia. Perëndia i bëri Jobit disa nga komplimentat më të mëdha të drejtuara ndonjëherë njeriut. A ka qëllim më të madh për jetën tonë se sa t’ia dedikojmë atë Perëndisë?

JOBI VIHET NË PROVË (1:6—2:10)

Satani ishte (dhe është) i gjallë dhe aktiv në punën e tij. Kur erdhi koha që bijtë e Perëndisë të takoheshin me Perëndinë, Satani ishte midis tyre. Bijtë e Perëndisë, në këtë rast, mendohen të jenë engjëjt. Këtu, në këtë pjesë, ne kemi një mësim shumë të rëndësishëm për fuqinë e Satanit. Në qoftë se Satani është në gjendje të marrë pjesë në takimin e bijve të Perëndisë në qiell, ne nuk duhet të çuditemi kur ta gjejmë atë duke punuar në bashkësitë e njerëzve të Perëndisë këtu në tokë. Vëreni se ai vinte «nga ecejaket mbi dheun duke e përshkruar lart e poshtë» (1:7).

Perëndia dhe Satani nuk folën për problemet

qiellore, por për dikë këtu në tokë. Satani kishte bërë gjithçka që mundej në tokë, për të marrë pas vetes krijesën e Perëndisë, duke filluar me Adamin dhe Evën (Zanafilla 3); por në këtë rast ai nuk kishte arritur ta shkëputte Jobin nga Perëndia.

Perëndia i tha Satanit: «E ke vënë re shërbëtorin tim Job?» (1:8). Satani kishte menduar më parë për Jobin. Ai nuk vuri në dyshim mirësinë e Jobit, ashtu si bënë më vonë miqtë e Jobit. Por Satani iu drejtua thelbit të çështjes. Ai dyshonte për motivin e vërtetë të Jobit. Satani pretendonte se çdo njeri do t’i bindej Perëndisë, po të ishte bekuar ashtu si Jobi. Ai e akuzoi Jobin se i shërbente Perëndisë për interes:

Vallë më kot Jobi ka frikë nga Perëndia? A nuk ke vënë ti një mbrojtje rreth tij, rreth shtëpisë së tij dhe të gjitha gjërave që ai zotëron? Ti ke bekuar veprën e duarve të tij dhe bagëtia e tij është shtuar shumë në vend. Por shtri dorën tënde dhe preki të gjitha ato që ai zotëron dhe ke për të parë po nuk të mallkoi ai haptazi (1:9–11).

Satani po thoshte se Jobi nuk donte t’ia dinte për Perëndinë, por hiqej si besimtar, sepse donte të përfitonte sa më shumë nga bekimet e Perëndisë. Ai po sugjeronte se, nëse Perëndia nuk do të vazhdonte ta bekonte Jobin, atëherë Jobi nuk do t’i bindej më Atij.

Perëndia e lejoi Satanin të provonte pretendimet e tij. «Ja, të gjitha ato që ai zotëron janë në pushtetin tënd, por mos e shtri dorën mbi personin e tij» (v. 12).

Ne mund të nxjerrim disa mësimë të rëndësishme nga kjo pjesë. E para, nëse një njeri aq i mirë si Jobi nuk i shpëtoi dot Satanit, atëherë as edhe ne nuk mund t’i shpëtojmë dot atij. E dyta, në qoftë se Perëndia lejoi Jobin të vihej në provë nga fuqia e Satanit (deri në një farë pike) dhe lejoi Pjetrin të kalonte përmes shoshës së Satanit (Luka 22:31–32), atëherë ne, gjithashtu, duhet t’u nënshtrohemi provave të tij. E treta, Perëndia i vendosi një kufi fuqisë së Satanit. Ai lejoi që Satani t’ia hiqte bekimet materiale Jobit, por jo (deri në këtë pikë) ta dëmtonte atë personalisht. Perëndia nuk e la Satanin që ta tundonte Jobin më shumë se sa ai mund të mbante. Të gjithë ne do të tundohemi, por «Perëndia është besnik dhe nuk do të lejojë që t’ju tundojnë përtej fuqive tuaja, por me tundimin do t’ju japë dhe rrugë dalje, që ju të mund ta përballoni» (1 Korintasve 10:13).

Satanit iu dha leje hyjnore, por gjithashtu ai

ishite nën kontrollin hyjnor. I vetmi që e ka fuqinë të kufizojë Satanin është Perëndia. Ne mund të pyesim: «Pse? Çfarë e mire vjen nga fakti që Satani lejohet të vërë në provë kaq të madhe Jobin?» Qëllimi i gjithë librit të Jobit është t'i japë përgjigje kësaj pyetje. Përgjigjet do të shfaqen gradualisht, ndërsa ne vazhdojmë studimin. Perëndia ka nën kontrollin e Tij gjithçka. Ai e di se çfarë bën. Veprimi i Perëndisë është i justifikueshëm, sepse ashtu si Jobi dhe gjithë të mirat e tij i përkisnin Perëndisë (Psalmeve 24:1; 50:10–12; Eksodi 19:5; Hagai 2:8; Ezekieli 18:4). Jobi e kuptoi këtë. Ai tha: «Lakuriq dola nga barku i nënës sime dhe lakuriq do të kthehem. Zoti ka dhënë dhe Zoti ka marrë. Qoftë i bekuar emri i Zotit» (1:21).

Shiko se çfarë bekime i hoqi Satani Jobit: qetë dhe gomarët e tij, delet e tij, devetë e tij, shumicën e shërbëtorëve të tij dhe fëmijët e tij (1:13–22). Por dy nga bekimet e rreshtuara në kapitullin e parë nuk mund t'i hiqeshin dot Jobit. Satani nuk mund t'i merrte Jobit drejtësinë apo mirësinë që kishte Perëndia për të. Këto dy bekime janë ato që Satani i kishte më shumë zili dhe që donte t'ia hiqte Jobit. Satanit nuk i intereson se sa të mira janë familjet tona, se sa e madhe është pasuria jonë materiale apo se sa miq kemi. Ajo që Satani urren me të vërtetë është dashuria e Perëndisë për ne dhe dashuria jonë për Perëndinë.

Satani mendoi se, duke i hequr Jobit të mirat materiale, dashuria e tij për Perëndinë do të dobësohej. Ai shkatërroi qetë, gomarët, delet dhe devetë e tij, bashkë me gjithë shërbëtorët e tij, përveç një dëshmitari për çdo tragjedi, i cili do t'ia bënte të njohur atë tragjedi Jobit. Pastaj Satani goditi familjen e Jobit.

Prova e dytë e madhe erdhi menjëherë pas të parës (2:1–10). Perëndia dhe Satani komunikuan përsëri. Perëndia e kujtoi Satanin për shërbëtorin e tij besnik, Jobin, i cili nuk kishte mëkatuar dhe nuk kishte bërë fajtor Perëndinë për ato që po i ndodhnin. Jobi e kishte kaluar provën e parë. A do ta kalojë ai të dytën?

Sulmi tjetër i Satanit ishte kundër shëndetit të mirë të Jobit. Në kohën që jetonte Jobi, shëndeti i mirë mendohej të ishte një tregues i pranisë së Perëndisë. Njerëzit mendonin se ishte e vështirë, madje edhe për një njeri të mirë, të kishte shëndet të mirë, në qoftë se ai nuk besonte në Perëndinë.

Satani nuk dorëzohet lehtë. Ai tha: «Por shtrije

dorën tënde dhe preki kockat e tij dhe mishin e tij dhe ke për të parë po nuk të mallkoi haptazi» (2:5). Perëndia tha: «Ja, ai është në pushtetin tënd, por mos ia merr jetën.»

Vuajtjet e Jobit u shtuan. Satani e goditi atë me një sëmundje lëkure të keqe, nga majat e këmbëve deri në pjesën e sipërme të kokës. Jobi u ul në mes të hirit dhe me një copë balte filloi të kruante trupin. E shoqja iu kthye kundër. Ajo po ia mbushte mendjen që më mirë të mallkonte Perëndinë dhe të vdiste, se sa të jetonte në ato kushte. Jobi e qortoi të shoqen për atë që ajo tha. A është e ndershme të presim vetëm bekime nga Perëndia dhe asnjë problem prej tij?, e pyeti Jobi të shoqen. Jobi e dinte se e hidhura vjen me të ëmblën. Ai nuk u gëzua që jeta e tij u bë kaq e vështirë tani, por e pranoi atë ashtu siç erdhi.

PYETJA E JOBIT (2:11—3:26)

Tre shokë erdhën për ta ngushëlluar Jobin (2:11–13). Elifazi, Bildadi dhe Zofari, kur e panë për së largu, as që e njohën Jobin ashtu siç ishte kandisur. Ata qanë me të dhe u ulën me të për shtatë ditë pa folur një fjalë, sepse ata e panë se hidhërimi i Jobit ishte shumë i madh.

Jobi mallkoi ditën kur kishte lindur (3:1–10). Hidhërimi i tij ishte kaq i madh, sa ai preferonte vdekjen në vend të jetës. Ai as që mund ta imagjinonte pse po jetonte një jetë kaq të tmerrshme. Ai pyeste veten se pse nuk vdiq gjatë lindjes (3:11–19). Ai mendonte se do të kishte qenë më mirë të kishte vdekur gjatë lindjes, se sa të jetonte dhe të provonte një tragjedi të tillë. Së paku, i vdekur ai do të ishte i qetë. Ky ishte mendimi që Jobi kishte për vdekjen: «Atje poshtë të këqinjët nuk brengosen më, atje poshtë çlodhen të lodhurit. Atje poshtë të burgosurit janë të qetë bashkë dhe nuk e dëgjojnë më zërin e xhelatit» (3:17–18). Në ato momente Jobi dëshironte vdekjen. Ajo do t'i sillte çlodhje dhe do ta çlironte nga vuajtja dhe dhembja; nga vetmia dhe hidhërimi i jetës. Ai e kërkonte vdekjen sikur të kërkonte thesaret e fshehura.

Ai çuditej se si Perëndia mund të lejonte një njeri të ballafaqohej me një jetë kaq të tmerrshme. Duke lexuar më tej tekstin, ne formulojmë pyetjet tona. Pse duhet të vdisnin fëmijët e tij? Pse duhet të vdisnin shërbëtorët e tij?

Edhe pse Jobi e kishte ditur gjithnjë se tragjedia mund t'i binte shtëpisë së tij, ai nuk mund ta kuptonte se pse Perëndia lejoi që të ndodhnin këto ngjarje.

«Sepse ajo që më tremb më shumë më bie mbi krye dhe ajo që më tmerron më ndodh. Nuk kam qetësi, nuk kam prehje, por më pushton shqetësimi» (3:25–26). Jobi kurrë nuk i kishte zhgënjyer njerëzit rreth e rrotull, ai kurrë nuk kishte ndalur së nderuari Perëndinë, atij kurrë nuk i kishte munguar dedikimi për Perëndinë. Ai mendonte se po të bënte diçka të keqe, diçka e ngjashme mund t'i ndodhte. Por, megjithëse Jobi i ishte shmangur të keqes, tragjedia i ndodhi. Pse?

Shumë herë ndodhemi në situata të njëjta, që na bëjnë të pyesim: «Pse?» Përgjigjet nganjëherë janë shumë të vështira për t'u gjetur. Ne nuk e shikojmë jetën nga i njëjti këndvështrim që e shikon Perëndia.

Rrugët e Tij nuk janë rrugët tona. Me kalimin e kohës, Jobi filloi ta shikojë Perëndinë me një sy tjetër. Ai mundi të pranojë vuajtjen dhe të lehtësohet.

KONKLuzioni

Perëndia nuk na bëri që të jetojmë në tokë përjetësisht. Ai ka përgatitur për ne një vend më të mirë në qiell. Jeta në tokë është një provë, për të na përgatitur për jetën në qiell.

Ta konsiderojmë një gëzim të madh, o vëllezër të mi, kur ndodhemi përballë sprovash nga më të ndryshmet, duke e ditur se sprova e besimit tuaj sjell qëndrueshmëri. Dhe qëndrueshmëria të kryejë në ju një vepër të përsosur, që ju të jeni të përsosur dhe të plotë, pa asnjë të metë (Jakobi 1:2–4).

Autor: *J. L. May*
Marrë nga studimi: “*Cili është kuptimi i jetës*”
© 2002, 2003 E VERTETA PËR SOT
Të gjitha të drejtat të rezervuara